

P.M. Oruch
01.02.2012r.

Stawicz.

p. Błażej
do omówienia

MINISTER OBRONY NARODOWEJ

MINISTERSTWO OBRONY NARODOWEJ
KANCELARIA JAWNA NR

Nr

262/5/5

20. STY 2012

V

V

Rzecznik Praw Pacjenta

Warszawa

19 STY. 2012

Krystyna Barbara Kozłowska

RZECZNIK PRAW PACJENTA

Pani Krystyna Barbara KOZŁOWSKA

BIURO RZECZNIKA PRAW PACJENTA	
Wzrost	31 STY. 2012
Waga	data
Temperatura	RzPP 1884

Dotyczy: sprawy Nr RzPP-ZZP-0713-6-1/MO/11

namowa Pani Krystyna

W nawiązaniu do pisma dotyczącego udzielenia informacji w zakresie stadium zaawansowania prac nad Narodowym Programem Ochrony Zdrowia Psychicznego nałożonych na Ministra Obrony Narodowej rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2010 r. (Dz. U. z 2011 r. Nr.24, poz.128) uprzejmie informuję, iż podjęte zostały odpowiednie kroki zmierzające do wykonania zadań przyporządkowanym celom ogólnym oraz szczegółowym określonych powyższym programem, w zakresie zadań dotychczas nie realizowanych przez Ministerstwo Obrony Narodowej. Jednocześnie należy nadmienić, iż resort obrony narodowej z powodzeniem od wielu lat wykonuje zadania ujęte w Narodowym Programie Zdrowia Psychicznego jako nieodłączny element zintensyfikowanych działań pomocowych w zakresie ochrony zdrowia psychicznego. W związku z powyższym uprzejmie informuję, co następuje:

1. W zakresie celu głównego 1, cel szczegółowy 1.1.

W chwili obecnej na podstawie Rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 23 grudnia 2010 r. w sprawie niektórych świadczeń zdrowotnych przysługujących żołnierzom zawodowym (Dz. U. z 2011 r. Nr 8, poz.36) od 2004 roku organizowane są dla żołnierzy powracających z misji zagranicznych turnusy leczniczo-profilaktyczne z „treningiem antystresowym”. W trakcie turnusów realizowany jest program „Treningu antystresowego”, czyli działania prowadzone przez psychologów i lekarzy psychiatrów, mające na celu minimalizowanie ryzyka wystąpienia bądź pogłębiania się zaburzeń natury psychicznej. Treningi te są prowadzone przez wykwalifikowanych psychologów klinicznych i psychoterapeutów w czterech Wojskowych Szpitalach Uzdrowiskowo – Rehabilitacyjnych (w Krynicy Zdroju, Busku Zdroju, Łądku Zdroju i Ciechocinku).

Oferta turnusu jest głównie skierowana do żołnierzy, u których po powrocie z misji w trakcie diagnozy klinicznej stwierdzono zaburzenia stresu pourazowego, zaburzenia związane z innymi reakcjami stresowymi, zaburzenia nerwicowe, nastroju, lękowe lub inne rozpoznawane klinicznie reakcje świadczące o zaburzeniach adaptacyjnych. Żołnierze są kierowani na turnus jeśli ich stan zdrowia psychicznego nie wymaga aktualnie hospitalizacji. Uczestnikom turnusów mogą towarzyszyć członkowie rodzin bądź inne bliskie osoby.

Dodatkowo Decyzją Nr 304/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 20 czerwca 2008 r. w sprawie organizacji turnusów rehabilitacyjnych z „Treningiem psychologicznym” dla żołnierzy i pracowników jednostek wojskowych wykonujących zadania poza granicami państwa, zostały powołane turnusy rehabilitacyjne z treningiem psychologicznym organizowane na bazie

RZECZNIK PRAW PACJENTA	
20.01.2012 r.	
(datownik)	
znak	RzPP- 152/2012

Wojskowego Ośrodka Kondycyjno – Szkoleniowego w Mragowie. Turnusy te są przeznaczone dla żołnierzy i pracowników cywilnych wojska, których aktualny stan nie wymaga leczenia w warunkach oddziału psychiatrycznego, leczenia ambulatoryjnego ani oddziaływań terapeutycznych w ramach turnusów leczniczo – profilaktycznych.

Ponadto w ramach celu 1.1. „upowszechnienie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu” realizowane są programy wynikające ze „Strategii umacniania dyscypliny, przeciwdziałania uzależnieniom oraz zapobiegania patologiom społecznym w Siłach Zbrojnych w latach 2012-2015”. Programy te w głównej mierze dotyczą promocji zdrowia psychicznego, a realizowane są poprzez psychoedukację żołnierzy, pracowników wojska i ich rodzin w zakresie przeciwdziałania negatywnym skutkom stresu, substancji psychoaktywnych, dbania o higienę psychiczną, rozpoznawania objawów zaburzeń psychicznych.

Dodatkowo w listopadzie 2011 r., z polecenia Szefa Inspektoratu Wojskowej Służby Zdrowia, w ramach powyższego celu rozpoczęto prace nad opracowaniem przez zespół specjalistów wojskowej służby zdrowia programu psychoedukacyjnego „Przeciwdziałania alkoholizmowi, przemocy i innym patologiom wśród żołnierzy i ich rodzin”.

Równolegle, z ramienia Inspektoratu Wojskowej Służby Zdrowia, przez Krajowego Konsultanta ds. Obronności w Dziedzinie Psychologii Klinicznej opracowywany jest program psychoprofilaktyczny „Oddziaływań psychologicznych kształtujących odporność psychiczną żołnierzy”. Adresatem programu będą dowódcy oraz żołnierze podległych im jednostek.

2. W zakresie celu głównego 1, celu szczegółowego 1.2.

Z polecenia Szefa Inspektoratu Wojskowej Służby Zdrowia rozpoczęto prace nad koncepcją programu psychoprofilaktycznego- „Zapobieganie skutkom traumy wojennej” ramach zapobiegania zaburzeniom związanym ze stresem i zaburzeniom nastroju w populacji żołnierzy.

Założeniem programu będzie nauka technik radzenia sobie z napięciem emocjonalnym, rozpoznawanie rodzajów doświadczanych trudności oraz właściwa reakcja na występujące problemy. Program w szczególności adresowany będzie do żołnierzy powracających z misji zagranicznych, ale także do dowódców jednostek wojskowych, kapelanów, psychologów pełniących służbę poza granicami państwa.

3. W zakresie celu głównego 1, celu szczegółowego 1.4.

W ramach powyższego celu Ministerstwo Obrony Narodowej poprzez Departament Wychowania i Promocji Obronności prowadzi od 2000 r. szkolenia personelu fachowego w zakresie pomocy w stanach kryzysu psychicznego związanego ze służbą wojskową. W chwili obecnej realizowana jest kolejna edycja kursu z zakresu podstaw interwencji kryzysowej. Dodatkowo w ciągu roku odbywają się liczne szkolenia dla psychologów o tematyce związanej pośrednio z interwencją kryzysową, takie jak: „Negocjacje i mediacje w sytuacjach trudnych i kryzysowych”, „Terapia krótkoterminowa”, „Trener wewnętrzny-psycholog wspierający dowódcę w budowaniu zespołu”.

4. W zakresie celu głównego 2, cel szczegółowy 2.1.

W związku z faktem, iż każdy żołnierz podlega powszechnemu ubezpieczeniu zdrowotnemu, zadania nałożone powyższym rozporządzeniem na Ministra Obrony Narodowej w zakresie świadczeń medycznych, w tym również świadczeń psychiatrycznych dla żołnierzy, w znacznej mierze realizowane są przede wszystkim przez placówki wojskowej służby zdrowia w ramach kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia.

Niemniej jednak zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym odbywa się już na poziomie jednostki wojskowej.

O zdrowie psychiczne żołnierzy zawodowych, weteranów, pracowników wojska i najbliższych członków ich rodzin dbają psychologowie oraz lekarze ambulatoriów jednostek wojskowych. Dostępność do pomocy psychologicznej rozszerzono poprzez utworzenie Psychologicznych Punktów Konsultacyjnych. W przypadkach wymagających leczenia hospitalnego zapewnia się każdemu żołnierzowi stosowną opiekę, z uwzględnieniem najbliższego miejsca stacjonowania jednostki, niemniej jednak z zachowaniem prawa wyboru lekarza.

Opieka ta realizowana jest na bazie placówek wojskowej służby zdrowia, szpitali i przychodni lekarskich. Osoby, które wymagają specjalistycznej pomocy kierowane są na oddziały psychiatryczne i leczenia stresu bojowego Klinicznych Szpitali Wojskowych (5. Wojskowy Szpital Kliniczny z Przychodnią w Krakowie czy 4. Wojskowy Szpital Kliniczny z Przychodnią we Wrocławiu) lub innych Szpitali Wojskowych na terenie kraju. Funkcję centralnego ośrodka diagnostyki i terapii PTSD pełni Klinika Psychiatrii i Stresu Bojowego Wojskowego Instytutu Medycznego w Warszawie. W placówkach tych żołnierze mają zapewnioną zintegrowaną opiekę psychologiczno-psychiatryczną w warunkach szpitalnych. Przywołane wyżej kliniki zapewniają świadczenia medyczne z zakresu świadczeń stacjonarnych oraz ambulatoryjnych, a także posiadają w swoich strukturach zespoły dzienne, szpitalne oraz środowiskowe.

Ponadto pragnę podkreślić, że szczególne kroki w zakresie zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej podjęte zostały w stosunku do weteranów żołnierzy oraz weteranów poszkodowanych żołnierzy. Zgodnie z ustawą z dnia 19 sierpnia 2011 r. o weteranach działań poza granicami państwa weteran żołnierz lub weteran poszkodowany żołnierz oraz najbliżsi członkowie jego rodziny mają prawo poza kolejnością do bezpłatnej pomocy psychologicznej, psychiatrycznej oraz terapeutycznej udzielanej w zakładach opieki zdrowotnej nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej.

Z zastrzeżeniem

Wym
Tomasz SIEMONIAK